

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Возняковська К.А.,
Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б.**

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

*Навчально-методичний посібник для здобувачів передвищої
освіти освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр»
за спеціальністю 081 «Право» у
Чернівецькому фаховому коледжі Київського університету
інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична
академія»*

Чернівці, 2024

УДК: 347.77(075.8)

Рекомендовано до друку

Навчально-методичною радою Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»,

Протокол № 4 від 28 листопада 2024 р.

Рецензенти:

Цуркан-Сайфуліна Ю.В. - д.ю.н., професор, професор кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»

Глиняна К.М. - к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Автори:

Возняковська К.А. – д.ю.н., професор, викладач вищої категорії Чернівецького фахового коледжу КУІВТП, завідувач кафедри цивільного, господарського права та приватно правових дисциплін Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту НУ «Одеська юридична академія».

Біленець Д.А. - к.ю.н., доцент, викладач вищої категорії Чернівецького фахового коледжу КУІВТП, доцент кафедри цивільного, господарського права та приватно правових дисциплін Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» .

Тодорюк Д.Б. – викладач Чернівецького фахового коледжу КУІВТП Національного університету «Одеська юридична академія» методист Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія».

Возняковська К.А., Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б. Право інтелектуальної власності: навч.метод. посібник для здобувач. Перед вищої освіти ступеня «фаховий молодший бакалавр»/ Возняковська К.А., Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б., Чернівці, 2024. 56 с.

Навчально-методичний посібник розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності», яка є вибірковою складовою для здобувачів передвищої освіти освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 081 «Право».

©Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут Національного університету «Одеська юридична академія», 2024

© Возняковська К.А., Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б., 2024

ЗМІСТ

Вступ

Структура навчальної дисципліни

Зміст навчальної дисципліни

Плани практичних занять

Завдання для самостійної роботи

Теми рефератів

Запитання, винесені на залік

Рекомендована література

ВСТУП

Право інтелектуальної власності є однією з найважливіших галузей сучасного правового регулювання, що охоплює питання охорони, використання та захисту нематеріальних активів, створених людським інтелектом.

У світі, де технології, творчість та інновації стають рушіями економічного розвитку, зростає потреба у глибокому розумінні механізмів правової охорони результатів інтелектуальної діяльності. Цей курс покликаний розкрити фундаментальні аспекти інтелектуальної власності, її значення у національному та міжнародному праві, а також вплив на науково-технічний прогрес, культуру, бізнес та інновації.

Даний курс націлений на формування у студентів комплексного розуміння природи інтелектуальної власності, її правового регулювання та способів захисту. Він дозволяє глибше зануритися в основи авторського права, патентного права, правового захисту товарних знаків, географічних зазначень, комерційної таємниці та інших об'єктів, які відіграють вирішальну роль у сучасній економіці знань. У ході вивчення дисципліни студенти матимуть змогу дослідити міжнародні та національні підходи до охорони прав інтелектуальної власності, дізнатися про ключові міжнародні договори, механізми захисту прав у судовому порядку, особливості боротьби з піратством та контрафакцією, а також перспективи регулювання новітніх цифрових об'єктів інтелектуальної власності, таких як NFT, штучний інтелект та цифрові активи.

Курс спрямований не лише на теоретичне засвоєння матеріалу, а й на формування практичних навичок. Під час навчання студенти працюватимуть з реальними кейсами, аналізуватимуть судову практику, укладатимуть ліцензійні договори та опановуватимуть навички захисту прав інтелектуальної власності в умовах сучасного інформаційного суспільства. Важливе місце у вивченні

курсу займають питання міжнародного правового регулювання інтелектуальної власності, які дозволяють зрозуміти, як взаємодіють правові системи різних країн у сфері захисту авторських, патентних та суміжних прав.

Сьогодні, коли розвиток технологій та діджиталізація стрімко змінюють правові підходи до охорони інтелектуальної власності, важливо не лише розуміти основні правові норми, а й уміти застосовувати їх на практиці. Завданням курсу є підготовка студентів до реальних викликів, які можуть виникнути у сфері юридичного супроводу творчої та інноваційної діяльності. Особлива увага приділяється вивченню механізмів комерціалізації інтелектуальної власності, включно з розробкою стратегії управління правами, використанням франчайзингу, трансферу технологій, договорів про передачу виключних прав та ліцензійних угод.

Предметом курсу «Право інтелектуальної власності» є правове регулювання суспільних відносин, що виникають у процесі створення, використання, комерціалізації та захисту об'єктів інтелектуальної власності. У рамках курсу розглядається система норм, що встановлюють правовий статус авторів, винахідників, розробників, власників торговельних марок, а також порядок розпорядження майновими правами на об'єкти інтелектуальної діяльності.

Особливу увагу у вивченні курсу приділено аналізу основних правових режимів охорони інтелектуальної власності, серед яких авторське право, патентне право, право на товарні знаки, географічні зазначення, комерційні позначення, захист ноу-хау та комерційної таємниці. Значне місце займає дослідження механізмів реалізації прав інтелектуальної власності, включаючи договірні відносини, систему ліцензування, передачу прав на об'єкти інтелектуальної власності та їх комерціалізацію.

Предмет цього курсу охоплює як національне законодавство у сфері інтелектуальної власності, так і міжнародно-правові механізми її охорони, що є необхідним

в умовах глобалізації та стрімкого розвитку технологій. Оскільки сучасні об'єкти інтелектуальної власності можуть мати значну цінність у світовому масштабі, особливе значення мають питання міжнародного правового регулювання, включно з аналізом ключових міжнародних договорів, таких як Бернська та Паризька конвенції, Угода ТРІПС, Договір про патентну кооперацію (РСТ), а також механізмів роботи Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO).

Результатом вивчення курсу стане не лише здобуття студентами ґрунтовних знань, але й формування навичок юридичного аналізу та прийняття стратегічних рішень у сфері інтелектуальної власності. Це відкриває широкі можливості для їхньої професійної реалізації у таких сферах, як юриспруденція, наукова діяльність, інформаційні технології, маркетинг, бренд-менеджмент та міжнародний бізнес. Знання, отримані в межах курсу, дозволять майбутнім фахівцям ефективно захищати права інтелектуальної власності, розв'язувати складні юридичні проблеми та застосовувати міжнародні правові інструменти для захисту прав у глобальному масштабі.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/ п	Тема	Лекц. 3-тя (год.)	Пркт. 3-тя (год.)	Сам. р. (год.)
1.	Поняття, загальна характеристика та правове регулювання права інтелектуальної власності	2	2	8
2.	Авторське право	2	2	8
3.	Суміжні права	2	2	8
4.	Патентне право	2	2	8
5.	Інтелектуальна власність на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг	1	2	8
6.	Права на інші об'єкти інтелектуальної власності	1	2	6
7.	Договірні відносини у сфері інтелектуальної власності	2	2	6
8.	Захист права інтелектуальної власності. Міжнародно-правові аспекти охорони інтелектуальної власності	2	2	8
	Всього	14 г.	16 г.	60 г.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Поняття інтелектуальної власності, її значення в сучасному правовому регулюванні. Роль права інтелектуальної власності у розвитку науки, культури, технологій та економіки. Основні категорії інтелектуальної власності: авторське право, промислова власність, засоби індивідуалізації. Види об'єктів інтелектуальної власності: літературні твори, музичні композиції, аудіовізуальні твори, комп'ютерні програми, бази даних, наукові відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, комерційні найменування, географічні зазначення, комерційні тасмниці, ноу-хау.

Особливості правового захисту інтелектуальної власності. Основні принципи інтелектуальної власності: виключність прав, територіальність правової охорони, обмеженість строків захисту, визнання нематеріальної природи об'єктів. Правовий статус суб'єктів інтелектуальної власності: автори, винахідники, правовласники, юридичні особи, організації колективного управління.

Види прав інтелектуальної власності: особисті немайнові права, майнові права на використання об'єкта, права на розпорядження та передачу. Строки правової охорони для різних об'єктів: термін дії авторського права, строк дії патентів, періоди охорони товарних знаків. Обмеження та припинення прав інтелектуальної власності.

Система міжнародного правового регулювання інтелектуальної власності: Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, Паризька конвенція про охорону промислової власності, Угода ТРІПС (ГАТТ/СОТ), Всесвітня організація інтелектуальної

власності (ВОІВ), Договори ВОІВ щодо авторського права та суміжних прав. Національне правове регулювання: Конституція, Цивільний кодекс, закони про авторське право, патенти, товарні знаки, промислові зразки. Судова практика та механізми захисту порушених прав.

Способи захисту прав інтелектуальної власності: судовий, адміністративний, кримінальний, досудовий порядок вирішення спорів. Основні види правопорушень: піратство, плагіат, контрафакція, незаконне використання товарних знаків. Механізми реалізації прав на інтелектуальну власність: ліцензійні договори, франчайзинг, поступка прав, відкриті та комерційні ліцензії.

Роль інтелектуальної власності у цифровому середовищі: проблеми авторського права в Інтернеті, особливості захисту програмного забезпечення, криптографічні технології для охорони авторських прав, міжнародні ініціативи щодо боротьби з цифровим піратством. Значення інтелектуальної власності в сучасній економіці, її вплив на розвиток інноваційного бізнесу, венчурного інвестування, технологічного трансферу та конкурентоспроможність держав.

ТЕМА 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Поняття авторського права, його значення у правовій системі та сучасному інформаційному суспільстві. Роль авторського права у розвитку культури, науки, освіти та технологій. Основні принципи авторського права: охорона творчої діяльності, визнання авторства, виключність прав, обмеженість строків захисту.

Об'єкти авторського права: літературні твори, наукові праці, музичні композиції, аудіовізуальні твори (кіно, анімація, відеоконтент), фотографії, образотворче мистецтво, комп'ютерні програми, бази даних, драматичні твори, хореографія, архітектурні рішення, рекламні та

журналістські матеріали. Вимоги до охороноздатності творів: оригінальність, творчий характер, вираження у формі, що дозволяє їхнє відтворення.

Суб'єкти авторського права: автори, співавтори, правонаступники, спадкоємці, організації колективного управління правами. Права авторів: особисті немайнові права (право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору), майнові права (використання твору, відтворення, поширення, публічне виконання, передача прав). Строки правової охорони: тривалість дії авторського права, правила спадкування авторських прав, перехід творів у суспільне надбання.

Міжнародно-правове регулювання авторського права: Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886), Всесвітня конвенція про авторське право (1952), Договори ВОІВ щодо авторського права та суміжних прав, Угода ТРІПС (1994), Європейські директиви у сфері інтелектуальної власності.

Національне законодавство у сфері авторського права: Конституція, Цивільний кодекс, законодавчі акти про авторське право, судова практика щодо захисту авторських прав. Особливості правового регулювання авторського права в цифровому середовищі: цифрові права управління, правовий статус творів у мережі Інтернет, механізми захисту прав в умовах цифрової трансформації.

Форми використання авторських творів: ліцензійні договори, поступка авторських прав, франчайзинг, відкриті ліцензії (Creative Commons), роялті та механізми комерціалізації авторських прав. Основні порушення авторських прав: плагіат, контрафакція, цифрове піратство, несанкціоноване копіювання, модифікація та незаконне використання творів.

Методи захисту авторських прав: судовий порядок, адміністративні санкції, міжнародний захист, механізми досудового врегулювання спорів. Роль організацій колективного управління авторськими правами: збір та

розподіл роялті, моніторинг використання творів, представництво інтересів авторів у судових процесах.

Авторське право у глобалізованому світі: вплив технологій на зміну правового регулювання, штучний інтелект та авторське право, новітні виклики у сфері цифрового контенту, роль криптографічних технологій та блокчейну у захисті авторських прав. Значення авторського права для розвитку суспільства, стимулювання творчої діяльності, економічного зростання та культурного розмаїття.

ТЕМА 3. СУМІЖНІ ПРАВА

Поняття суміжних прав, їх правова природа та значення у сфері інтелектуальної власності. Співвідношення суміжних прав з авторським правом: самостійний характер суміжних прав, їх похідність від авторського права, механізми правової охорони. Основні принципи суміжних прав: виключність, обмеженість у часі, територіальність, баланс інтересів авторів та користувачів.

Об'єкти суміжних прав: виконання музичних, драматичних, хореографічних, літературних творів, фонограми, відеограми, передачі організацій мовлення, цифрові записи, аудіовізуальні твори, розширені мультимедійні продукти. Критерії охороноздатності об'єктів суміжних прав: оригінальність виконання, технічна фіксація, зв'язок з авторським твором.

Суб'єкти суміжних прав: виконавці (актори, музиканти, диктори, балетмейстери), виробники фонограм та відеограм, організації мовлення (телерадіокомпанії, супутникові оператори), правонаступники, організації колективного управління. Права виконавців: виключне право на використання запису виконання, право на дозвіл чи заборону запису, трансляції, відтворення, розповсюдження. Права виробників фонограм: право

контролювати копіювання, розповсюдження, модифікацію аудіо- та відеозаписів.

Тривалість правової охорони: загальні строки захисту суміжних прав у міжнародному та національному законодавстві, продовження термінів охорони у разі комерційного використання, особливості застосування принципу "суспільного надбання".

Міжнародне правове регулювання суміжних прав: Римська конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення (1961), Женевська конвенція про охорону виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (1971), Конвенція про розповсюдження програм, що передаються через супутники (1974), Договір ВОІВ про виконання і фонограми (1996), Договір ВОІВ про авторське право (1996), Угода ТРІПС (1994).

Національне регулювання суміжних прав: Конституція, Цивільний кодекс, закони про авторське право і суміжні права, регулювання діяльності організацій колективного управління. Використання суміжних прав: ліцензійні договори, роялті, цифрове поширення контенту, легальне потокове мовлення, синхронізація з іншими об'єктами інтелектуальної власності.

Основні правопорушення у сфері суміжних прав: незаконне використання фонограм, нелегальна трансляція контенту, піратство в цифровому середовищі, порушення прав виконавців. Методи захисту суміжних прав: судовий порядок, адміністративні санкції, механізми досудового врегулювання, міжнародні ініціативи боротьби з піратством, блокчейн-технології для реєстрації прав на виконання.

Роль суміжних прав у сучасній економіці та медіаіндустрії: цифрове поширення контенту, комерціалізація аудіовізуальної продукції, захист прав музичних лейблів, кіновиробників, організацій телерадіомовлення. Вплив цифрових технологій на

трансформацію механізмів захисту суміжних прав, перспективи розвитку правового регулювання у сфері потокового мовлення, VR-контенту, інтерактивних творів.

ТЕМА 4. ПАТЕНТНЕ ПРАВО

Поняття патентного права, його місце в системі права інтелектуальної власності. Значення патентного права для науки, техніки, інноваційної діяльності та промисловості. Основні принципи патентного права: охорона інноваційної діяльності, виключність прав, обмеженість строків охорони, територіальність правової охорони.

Об'єкти патентного права: винаходи, корисні моделі, промислові зразки. Вимоги до патентоспроможності: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність. Поняття корисної моделі та її відмінність від винаходу: критерії патентування, сфери застосування, технічна новизна. Промислові зразки як елементи дизайну та візуальної ідентифікації продукції.

Суб'єкти патентного права: автори винаходів, власники патентів, роботодавці, юридичні особи, що фінансують розробку інновацій. Права патентовласника: виключне право на використання, заборона без згоди правовласника, право передавати або ліцензувати патент. Строки правової охорони: терміни дії патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, умови продовження правового захисту.

Міжнародно-правове регулювання патентного права: Паризька конвенція про охорону промислової власності (1883), Договір про патентну кооперацію (РСТ, 1970), Угода ТРІПС (1994), Європейська патентна конвенція (1973), діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), механізми реєстрації патентів на міжнародному рівні.

Національне регулювання патентного права: Конституція, Цивільний кодекс, закони про охорону прав

на винаходи, механізми реєстрації та експертизи патентів, функції патентних відомств, державні інноваційні програми.

Процедура отримання патенту: подання заявки, формальна експертиза, публікація заявки, проведення кваліфікаційної експертизи, прийняття рішення про видачу патенту, державна реєстрація. Вимоги до патентної документації: опис винаходу, формула винаходу, креслення, реферат. Особливості національної та міжнародної патентної системи.

Порушення патентних прав: нелегальне використання запатентованих технологій, виробництво та продаж контрафактної продукції, промислове шпигунство, спори щодо авторства винаходу. Методи захисту патентних прав: судовий та адміністративний порядок, міжнародний арбітраж, патентні пули, механізми трансферу технологій.

Роль патентного права в сучасній економіці: стимулювання науково-технічного прогресу, розвиток інноваційних технологій, комерціалізація патентів, венчурні інвестиції у високотехнологічні стартапи, співпраця між державою, бізнесом та науковими установами у сфері патентної діяльності. Виклики патентної системи у XXI столітті: проблема "патентних тролів", необхідність гармонізації національних патентних систем, правові аспекти патентування штучного інтелекту та біотехнологій.

ТЕМА 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ НА ПРАВОВІ ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ, ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

Поняття та значення правових засобів індивідуалізації у цивільному обороті. Роль комерційних позначень у сфері бізнесу, маркетингу, конкуренції та захисту прав споживачів. Основні принципи охорони комерційних

позначень: виключність прав, територіальність, добросовісне використання, запобігання введенню в оману.

Об'єкти інтелектуальної власності у сфері комерційних позначень: товарні знаки (торговельні марки), комерційні найменування, географічні зазначення походження товарів. Функції комерційних позначень: ідентифікація товару або послуги, гарантія якості, захист від підробок, диференціація продукції на ринку.

Товарні знаки (торговельні марки): визначення, види (словесні, графічні, комбіновані, тривимірні, звукові, нюхові), критерії реєстрації (оригінальність, розпізнаваність, відсутність подібності до вже зареєстрованих знаків). Поняття міжнародної реєстрації товарних знаків: Мадридська система, Паризька конвенція, Угода ТРІПС.

Комерційне найменування: визначення, правова охорона без обов'язкової реєстрації, принципи використання, відмінності від товарного знака та фірмового найменування. Співвідношення між товарними знаками, доменними іменами та комерційними найменуваннями.

Географічні зазначення походження товарів: поняття, особливості правового захисту, критерії охороноздатності. Види географічних зазначень: захищене географічне зазначення (PGI) та захищене найменування місця походження (PDO). Відомі приклади захищених географічних зазначень: шампанське, пармезан, коньяк, бордо, рокфор.

Міжнародно-правове регулювання засобів індивідуалізації: Паризька конвенція про охорону промислової власності (1883), Ніщцька угода про міжнародну класифікацію товарних знаків (1957), Лісабонська угода про охорону найменувань місць походження (1958), Угода ТРІПС (1994).

Національне законодавство про засоби індивідуалізації: Конституція, Цивільний кодекс, закони

про товарні знаки, комерційні найменування, географічні зазначення. Особливості реєстрації та правового захисту товарних знаків та географічних зазначень в Україні.

Порушення прав на комерційні позначення: контрафакція, неправомірне використання чужих товарних знаків, недобросовісна конкуренція, введення споживачів в оману. Методи захисту прав: адміністративні санкції, судовий порядок, міжнародний арбітраж, механізми ВОІВ.

Роль засобів індивідуалізації у сучасній економіці: брендинг, франчайзинг, комерціалізація прав на товарні знаки, вплив цифрової трансформації на захист засобів індивідуалізації (домени, SEO, соціальні мережі, електронна комерція). Перспективи розвитку правового регулювання засобів індивідуалізації, запровадження блокчейн-технологій для реєстрації та моніторингу використання торговельних марок.

ТЕМА 6. ПРАВА НА ІНШІ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Поняття нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності, їх значення та правова природа. Розширення правового захисту нових форм творчості, технологій та інновацій у сучасному цифровому суспільстві. Основні категорії нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності: ноу-хау, алгоритми та програмне забезпечення, біотехнологічні розробки, шрифти, цифрові дані, NFT, штучний інтелект, генетичні модифікації, ароматичні та тактильні товарні знаки.

Правові режими захисту нетрадиційних об'єктів: авторське право, патентне право, комерційна таємниця, суміжні права, договірне регулювання. Співвідношення з традиційними формами інтелектуальної власності. Вплив нових технологій на розвиток законодавства у сфері нетрадиційних об'єктів.

Міжнародне та національне правове регулювання: Угода ТРІПС, Директиви ЄС, діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), національні законодавства щодо технологічних розробок, біоінженерії, цифрових інновацій.

Практичне застосування прав на нетрадиційні об'єкти: захист цифрового контенту, криптовалюти та блокчейн-технології, біотехнології у фармацевтиці та сільському господарстві, використання штучного інтелекту у творчості, правові аспекти NFT у мистецтві та бізнесі.

Проблеми та виклики: відсутність єдиних правових стандартів, складність правової охорони, питання авторства штучного інтелекту, баланс між інноваціями та правовим регулюванням, необхідність адаптації міжнародного права до нових форм інтелектуальної власності.

Поняття наукового відкриття як результату фундаментальних досліджень, що встановлює нові закономірності в природі, суспільстві або техніці. Відмінність наукового відкриття від винаходу: відкриття описує явище, а винахід – його практичне застосування.

Правове регулювання інтелектуальної власності на наукові відкриття: міжнародні конвенції, національне законодавство про наукову діяльність, можливості патентного захисту. Визнання наукових відкриттів через національні та міжнародні наукові інституції. Проблеми комерціалізації наукових відкриттів та механізми їхньої охорони у сучасній правовій системі.

Поняття та значення правової охорони топографій інтегральних мікросхем (ІМС). Особливості правового захисту: оригінальність компонування, фіксація структури у фізичному носії, відсутність необхідності доведення новизни.

Правове регулювання інтелектуальної власності на компонування ІМС: Договір ВОІВ про інтелектуальну власність щодо інтегральних мікросхем (1989), Угода

ТРИПС (1994), національні законодавства. Строки охорони, механізми реєстрації та способи використання прав на компонування мікросхем.

Основні порушення прав на топографії ІМС: контрафактне виробництво, нелегальне використання схемотехніки, недобросовісна конкуренція. Методи захисту: патентний захист, договірне регулювання, судові процеси, механізми міжнародного арбітражу.

Поняття раціоналізаторської пропозиції як технічного чи організаційного рішення, що спрямоване на покращення виробничого процесу, обладнання чи управління. Відмінність від винаходів: менший рівень технічної новизни, можливість внутрішньокорпоративного впровадження, обмежена правова охорона.

Механізми правового захисту раціоналізаторських пропозицій: внутрішнє регулювання компаній, договірне закріплення авторства, можливість патентування у разі досягнення винахідницького рівня. Способи комерціалізації: винагорода працівникам за впровадження раціоналізаторських пропозицій, можливість передачі прав компанії, подальший розвиток у вигляді патенту.

Поняття селекційних досягнень, їх значення у сільському господарстві, біотехнологіях та продовольчій безпеці. Основні критерії охороноздатності: новизна, відмінність, однорідність, стабільність.

Правова охорона селекційних досягнень: Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин (UPOV, 1961), Угода ТРИПС, національні законодавства щодо патентного захисту сортів рослин та порід тварин.

Механізми правової охорони: патентування селекційних досягнень, сертифікація нових сортів, реєстрація у відповідних державних реєстрах. Особливості використання селекційних досягнень: ексклюзивне право на розмноження та продаж, обмеження щодо повторного використання насіння, ліцензійні угоди.

Порушення прав на селекційні досягнення: незаконне використання генетичного матеріалу, розмноження без згоди правовласника, порушення умов ліцензій. Методи захисту: міжнародні судові розгляди, патентні спори, регулювання у сфері біобезпеки та продовольчої безпеки.

Поняття комерційної таємниці, її місце в системі інтелектуальної власності. Визначення комерційної таємниці як інформації, що має економічну цінність, не є загальнодоступною та охороняється підприємством від розголошення. Види інформації, що може становити комерційну таємницю: виробничі технології, фінансові стратегії, маркетингові плани, алгоритми, клієнтські бази, бізнес-моделі, ноу-хау.

Способи правової охорони комерційної таємниці: договірні зобов'язання (NDA – угоди про нерозголошення), внутрішні політики конфіденційності, технічні засоби захисту, кримінальна та цивільна відповідальність за розголошення. Відмінність комерційної таємниці від патентного захисту: відсутність реєстрації, безстроковість охорони, необхідність активного захисту з боку правовласника.

Міжнародне правове регулювання: Статті Угоди ТРІПС, Директива ЄС про захист комерційної таємниці (2016), національні закони про захист конфіденційної інформації.

Порушення прав на комерційну таємницю: недобросовісна конкуренція, індустриальне шпигунство, витік інформації через цифрові загрози, неправомірне використання ноу-хау колишніми працівниками. Методи захисту: судові позови, кримінальне переслідування, міжнародний арбітраж, використання кібербезпеки для захисту цифрових комерційних таємниць.

Роль комерційної таємниці у сучасному бізнесі: конкурентна перевага, стимулювання інновацій, збереження унікальності бізнес-стратегій, комерціалізація ноу-хау, значення для технологічних компаній та наукових

досліджень. Виклики захисту в епоху цифрових технологій: кібератаки, ризики витоку через хмарні сервіси, юридичне регулювання даних у міжнародній торгівлі.

Перспективи розвитку правового регулювання комерційної таємниці: розширення міжнародних стандартів, розвиток цифрових технологій шифрування, інтеграція блокчейн-рішень у сферу захисту комерційної інформації, формування нових правових механізмів боротьби з промисловим шпигунством.

ТЕМА 7. ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Поняття та загальна характеристика договірних відносин у сфері інтелектуальної власності. Договір як основний правовий механізм передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності. Види договірних відносин: передача виключних прав, надання дозволу на використання, комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності.

Ліцензійні договори – передача прав на використання об'єкта інтелектуальної власності за певних умов. Договори про передачу майнових прав – передача прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, авторські твори, торговельні марки. Франчайзингові договори – комплексна передача прав на бренд, комерційну систему, технології. Договори про створення та використання об'єктів інтелектуальної власності – регулюють умови розробки, фінансування та використання результатів творчої діяльності. Договори щодо комерційної таємниці та ноу-хау – угоди про конфіденційність, передачу ноу-хау, обмеження щодо розголошення.

Ліцензійні договори у сфері інтелектуальної власності: поняття, особливості укладання, права та обов'язки сторін. Види ліцензій: Виключна ліцензія –

надання прав лише одному користувачу з обмеженням прав ліцензіара. Невиключна ліцензія – можливість використання об'єкта кількома користувачами. Субліцензія – передача прав використання третім особам за погодженням ліцензіара.

Договір про передачу виключних прав: особливості укладання, юридичні наслідки, механізми реєстрації правочину.

Франчайзинговий договір: визначення, правова природа, сфери застосування. Захист інтересів франчайзера та франчайзі.

Договори про колективне управління авторськими та суміжними правами: механізм укладання, функції організацій колективного управління, порядок розподілу роялті.

Особливості договірної регулювання у цифровому середовищі: договори про використання контенту в Інтернеті, угоди про цифрові права управління, використання блокчейн-технологій для реєстрації та контролю дотримання ліцензійних угод.

Національне правове регулювання: норми Цивільного кодексу, спеціальні закони про авторське право, патентне право, товарні знаки, особливості реєстрації договорів у державних органах.

Проблеми та перспективи договірної регулювання інтелектуальної власності: ризики недобросовісного використання, складність визначення умов ліцензій, міжнародні спори щодо комерціалізації прав, адаптація договірної права до технологічних змін.

ТЕМА 8. ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Поняття міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності, її значення у глобальному економічному та

технологічному розвитку. Основні принципи міжнародної охорони інтелектуальної власності: національний режим, принцип пріоритету, територіальність охорони, взаємне визнання прав, гармонізація національного законодавства.

Основні міжнародні договори у сфері охорони інтелектуальної власності: Паризька конвенція про охорону промислової власності (1883) – регулює охорону винаходів, товарних знаків, промислових зразків, географічних зазначень. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886) – регулює захист авторських прав на міжнародному рівні. Мадридська система міжнародної реєстрації товарних знаків (1891) – забезпечує реєстрацію товарних знаків у кількох країнах через єдиний механізм. Гаазька система міжнародної реєстрації промислових зразків (1925) – спрощує процес реєстрації промислових зразків у різних країнах. Римська конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (1961) – забезпечує правовий захист суміжних прав. Договір про патентну кооперацію (РСТ, 1970) – спрощує процедуру міжнародного патентування. Угода ТРІПС (1994) – встановлює мінімальні стандарти охорони прав інтелектуальної власності у країнах-членах СОТ.

Механізми міжнародного захисту прав інтелектуальної власності: міжнародна реєстрація об'єктів права, участь у міжнародних організаціях, двосторонні та багатосторонні угоди, вирішення спорів через міжнародні судові інститути та арбітраж.

Проблеми міжнародно-правового регулювання інтелектуальної власності: піратство та контрафакція, правовий захист у цифровому середовищі, необхідність гармонізації правових норм, захист прав у країнах, що розвиваються.

Поняття, статус та роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO) у системі міжнародного права. WIPO – спеціалізована установа ООН, що відповідає

за формування міжнародної політики у сфері інтелектуальної власності, адміністрування міжнародних договорів та сприяння співробітництву між країнами.

Основні завдання WIPO. Основні договори, що адмініструються WIPO. Роль WIPO у вирішенні міжнародних спорів: арбітраж і медіація через Центр WIPO з вирішення спорів, адміністрування доменних спорів, захист прав у цифровому середовищі.

Перспективи розвитку міжнародного правового захисту інтелектуальної власності: удосконалення міжнародних стандартів у сфері цифрового контенту, захист прав у метавсесвіті, регулювання штучного інтелекту, посилення міжнародної боротьби з піратством та контрафакцією.

ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

План практичного заняття

1. Поняття та значення інтелектуальної власності
2. Система права інтелектуальної власності.
3. Об'єкти права інтелектуальної власності та їх класифікація.
4. Правова охорона інтелектуальної власності
5. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності
6. Національне правове регулювання інтелектуальної власності
7. Захист прав інтелектуальної власності
8. Інтелектуальна власність у цифровому середовищі
9. Значення інтелектуальної власності у сучасній економіці

Теоретичні питання для обговорення:

1. Які основні категорії інтелектуальної власності ви можете назвати?
2. У чому полягає різниця між авторським правом і промисловою власністю?
3. Які основні принципи правової охорони інтелектуальної власності?
4. Чому важливе міжнародне регулювання у сфері інтелектуальної власності?
5. Які механізми захисту прав інтелектуальної власності є найбільш ефективними?

ТЕМА 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

План практичного заняття

1. Поняття та значення авторського права
2. Основні принципи авторського права
3. Об'єкти авторського права
4. Суб'єкти авторського права
5. Права авторів
 - Особисті немайнові права.
 - Майнові права.
6. Строки правової охорони авторського права
7. Форми використання авторських творів
8. Порухення авторських прав та їх захист
9. Авторське право у глобалізованому світі

Теоретичні питання для обговорення:

1. Що таке авторське право і яке його значення у правовій системі?
2. Які основні принципи авторського права?
3. Які категорії творів підпадають під охорону авторського права?
4. Чим відрізняється особисте немайнове право від майнового?
5. Який строк охорони авторських прав в Україні та міжнародному праві?
6. Яка різниця між авторським правом та суміжними правами?
7. Як регулюється авторське право на міжнародному рівні?
8. Які особливості ліцензійних договорів у сфері авторського права?
9. Які найпоширеніші способи порушення авторських прав?
10. Як здійснюється захист авторських прав у судовому порядку?
11. Яка роль організацій колективного управління авторськими правами?

12. Які існують механізми боротьби з цифровим піратством?

13. Які існують особливості охорони авторських прав у різних країнах світу?

14. Як використання технології блокчейн може допомогти захистити авторські права?

15. Чи може автор відкликати свої майнові права після передачі іншій особі?

16. Як механізм публічного домену впливає на авторське право?

ТЕМА 3. СУМІЖНІ ПРАВА

План практичного заняття

1. Поняття та значення суміжних прав
2. Основні принципи суміжних прав
3. Об'єкти суміжних прав
4. Суб'єкти суміжних прав
5. Права суб'єктів суміжних прав
6. Строки правової охорони суміжних прав
7. Використання суміжних прав
8. Роль суміжних прав у сучасній економіці та медіаіндустрії

Теоретичні питання для обговорення:

1. Що таке суміжні права і як вони співвідносяться з авторським правом?
2. Які принципи охорони суміжних прав?
3. Які об'єкти належать до суміжних прав?
4. Хто є суб'єктами суміжних прав?
5. Які права належать виконавцям творів?
6. Які права мають виробники фонограм та відеограм?
7. Які строки охорони суміжних прав в Україні та міжнародному праві?
8. Які міжнародні договори регулюють суміжні права?

9. Які особливості правового регулювання суміжних прав у цифровому середовищі?

10. Як працює механізм ліцензійних договорів у сфері суміжних прав?

11. Що таке система роялті і як вона функціонує?

12. Які найпоширеніші правопорушення у сфері суміжних прав?

13. Як здійснюється захист суміжних прав у судовому порядку?

14. Які міжнародні ініціативи спрямовані на боротьбу з цифровим піратством?

15. Які можливості використання блокчейн-технологій для реєстрації суміжних прав?

16. Як функціонують організації колективного управління суміжними правами?

17. Як розподіляються роялті між виконавцями та виробниками фонограм?

18. Які тенденції розвитку суміжних прав у сфері медіа та цифрових технологій?

ТЕМА 4. ПАТЕНТНЕ ПРАВО

План практичного заняття

1. Поняття та значення патентного права
2. Основні принципи патентного права
3. Об'єкти патентного права
 - Винаходи.
 - Корисні моделі.
 - Промислові зразки.
 - Відмінність корисної моделі від винаходу.
 - Промислові зразки як елементи дизайну та візуальної ідентифікації продукції.
4. Суб'єкти патентного права
5. Права патентовласника
6. Строки правової охорони
7. Процедура отримання патенту

8. Порушення патентних прав. Методи захисту патентних прав

9. Роль патентного права в сучасній економіці. Виклики патентної системи у XXI столітті

Теоретичні питання для обговорення:

1. Що таке патентне право і яке його значення в системі інтелектуальної власності?

2. Які основні принципи патентного права?

3. Які існують об'єкти патентного права?

4. Які вимоги висуваються до патентоспроможності винаходу?

5. Чим корисна модель відрізняється від винаходу?

6. Що таке промисловий зразок і як він захищається?

7. Хто може бути суб'єктом патентного права?

8. Які права має патентовласник?

9. Які терміни дії патентів на винаходи, корисні моделі та промислові зразки?

10. Які міжнародні договори регулюють патентне право?

11. Як відбувається реєстрація патенту на міжнародному рівні?

12. Які особливості патентного законодавства в Україні?

13. Як проходить процедура патентування винаходів?

14. Які документи необхідні для отримання патенту?

15. Які найпоширеніші порушення патентних прав?

16. Які методи захисту патентних прав існують?

17. Як працюють патентні пули і трансфер технологій?

18. Як патентне право сприяє розвитку інноваційного бізнесу?

19. Які ризики існують у сфері патентного права (патентні тролі, складність реєстрації)?

20. Які перспективи розвитку патентної системи у XXI столітті?

ТЕМА 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ НА ПРАВОВІ ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ, ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

План практичного заняття

1. Поняття та значення правових засобів індивідуалізації
2. Об'єкти інтелектуальної власності у сфері комерційних позначень. Функції комерційних позначень
3. Товарні знаки (торговельні марки)
4. Комерційне найменування
5. Географічні зазначення походження товарів
6. Порушення прав на комерційні позначення. Методи захисту прав на комерційні позначення
7. Роль засобів індивідуалізації у сучасній економіці (Брендинг. Франчайзинг. Комерціалізація прав на товарні знаки)

Теоретичні питання для обговорення:

1. Що таке засоби індивідуалізації у цивільному обороті?
2. Яку роль відіграють комерційні позначення у бізнесі?
3. Які принципи охорони комерційних позначень?
4. Які основні функції виконують товарні знаки?
5. Які види товарних знаків існують?
6. Які критерії потрібно враховувати при реєстрації товарного знака?
7. Що таке міжнародна реєстрація товарних знаків?
8. У чому відмінність між товарним знаком і комерційним найменуванням?
9. Яка різниця між географічними зазначеннями PGI та PDO?
10. Як діє Паризька конвенція у сфері промислової власності?
11. Які особливості має правовий захист комерційних позначень в Україні?
12. Які є основні порушення прав на комерційні позначення?

13. Які санкції передбачені за порушення прав на товарні знаки?

14. Як здійснюється захист товарних знаків у міжнародному арбітражі?

15. Яким чином брендинг впливає на розвиток бізнесу?

16. Як франчайзинг пов'язаний із правами на комерційні позначення?

17. Які виклики стоять перед правовим регулюванням засобів індивідуалізації у цифрову епоху?

18. Як захист товарних знаків здійснюється в інтернеті (домени, SEO, соціальні мережі)?

19. Які переваги використання блокчейн-технологій у реєстрації товарних знаків?

20. Які перспективи подальшого розвитку правового регулювання комерційних позначень?

ТЕМА 6. ПРАВА НА ІНШІ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

План практичного заняття

1. Поняття та значення нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності

2. Основні категорії нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності (Ноу-хау. Алгоритми та програмне забезпечення. Біотехнологічні розробки. Шрифти та цифрові дані. NFT (невзаємозамінні токени). Штучний інтелект. Генетичні модифікації. Ароматичні та тактильні товарні знаки)

3. Практичне застосування прав на нетрадиційні об'єкти (Захист цифрового контенту. Криптовалюти та блокчейн-технології. Біотехнології у фармацевтиці та сільському господарстві. Використання штучного інтелекту у творчості. Правові аспекти NFT у мистецтві та бізнесі)

4. Наукове відкриття як об'єкт інтелектуальної власності

5. Правова охорона топографій інтегральних мікросхем (ІМС)

6. Раціоналізаторська пропозиція як об'єкт правової охорони

7. Селекційні досягнення як об'єкт інтелектуальної власності

8. Поняття комерційної таємниці. Механізми захисту комерційної таємниці

Теоретичні питання для обговорення:

1. Які об'єкти належать до нетрадиційних форм інтелектуальної власності?

2. Чому необхідно розширювати правову охорону інновацій?

3. Які основні труднощі у правовому регулюванні штучного інтелекту та NFT?

4. Чи можна запатентувати алгоритми та програмне забезпечення?

5. Як відбувається міжнародна охорона біотехнологічних розробок?

6. Чи можна застосувати патентний захист до алгоритмів, програмного забезпечення та штучного інтелекту?

7. Які особливості охорони ноу-хау та секретів виробництва в різних країнах?

8. Чому деякі форми нетрадиційних об'єктів не підлягають класичним формам правового захисту?

9. Які міжнародні угоди та договори регулюють правовий захист новітніх об'єктів інтелектуальної власності?

10. Які юридичні ризики виникають при використанні та купівлі NFT?

11. Чи можуть цифрові об'єкти бути передані у спадок або продані як власність?

12. Як застосування блокчейн-технологій може допомогти у захисті інтелектуальної власності?

13. Які основні проблеми правового захисту штучного інтелекту?

14. Що таке наукове відкриття, і чим воно відрізняється від винаходу?

15. Чому наукові відкриття не можуть бути запатентовані як класичні об'єкти інтелектуальної власності?

16. Які механізми захисту наукових відкриттів використовуються у світі?

17. Чи можуть наукові відкриття комерціалізуватися, і якщо так, то якими способами?

18. Як можна підтвердити пріоритет наукового відкриття?

19. Що таке топографія інтегральної мікросхеми?

20. Як регулюється правова охорона інтегральних мікросхем на міжнародному рівні?

21. Чому компонування мікросхем потребує окремого правового захисту?

22. Які основні загрози правам на топографії інтегральних мікросхем?

23. Які методи захисту використовуються у сфері охорони ІМС?

24. Що таке комерційна таємниця, і чим вона відрізняється від інших об'єктів інтелектуальної власності?

25. Які види інформації можуть становити комерційну таємницю?

ТЕМА 7. ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

План практичного заняття

1. Поняття та загальна характеристика договірних відносин у сфері інтелектуальної власності

2. Види договорів у сфері інтелектуальної власності

3. Ліцензійні договори у сфері інтелектуальної власності

4. Договір про передачу виключних прав

5. Договір франчайзингу

6. Особливості договірної регулювання у цифровому середовищі

7. Проблеми договірної регулювання у сфері інтелектуальної власності

Теоретичні питання для обговорення:

1. Що таке договірні відносини у сфері інтелектуальної власності?
2. Які основні функції договору у регулюванні інтелектуальної власності?
3. Які види договорів існують у сфері інтелектуальної власності?
4. Чим відрізняється передача виключних прав від надання дозволу на використання?
5. Які особливості має ліцензійний договір?
6. Які види ліцензій використовуються у сфері інтелектуальної власності?
7. Що таке субліцензія, і як вона застосовується?
8. Які юридичні наслідки має договір про передачу виключних прав?
9. Як захищаються інтереси сторін у франчайзингових договорах?
10. Які механізми діють у договорах про колективне управління правами?
11. Як здійснюється ліцензування у цифровому середовищі?
12. Яка роль блокчейн-технологій у реєстрації прав інтелектуальної власності?
13. Які основні законодавчі акти регулюють договірні відносини у сфері інтелектуальної власності?
14. Чи є обов'язковою державна реєстрація договорів про передачу прав?
15. Які ризики пов'язані з недобросовісним використанням ліцензій?
16. Які труднощі виникають у міжнародних договорах щодо інтелектуальної власності?
17. Як цифрові технології впливають на договірні відносини у сфері інтелектуальної власності?
18. Які перспективи розвитку договірного регулювання інтелектуальної власності?

19. Як можна запобігти зловживанню правами інтелектуальної власності через договірні механізми?

20. Які особливості має регулювання договірних відносин у сфері авторського права?

ТЕМА 8. ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

План практичного заняття

1. Поняття та значення міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності

2. Основні принципи міжнародної охорони інтелектуальної власності

3. Міжнародні договори у сфері охорони інтелектуальної власності

4. Механізми міжнародного захисту прав інтелектуальної власності

5. Проблеми міжнародно-правового регулювання інтелектуальної власності

6. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO)

7. Основні завдання WIPO. Роль WIPO у вирішенні міжнародних спорів

Теоретичні питання для обговорення:

1. Що таке міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності?

2. Чому міжнародне регулювання інтелектуальної власності є важливим для світової економіки?

3. Які основні принципи міжнародної охорони інтелектуальної власності?

4. Яке значення має принцип територіальності у сфері інтелектуальної власності?

5. Які міжнародні угоди та договори регулюють інтелектуальну власність?

6. Як Паризька конвенція впливає на охорону промислової власності?

7. У чому полягає суть Бернської конвенції про авторське право?

8. Які переваги надає Мадридська система реєстрації товарних знаків?

9. Чому Договір про патентну кооперацію (РСТ) важливий для міжнародного патентування?

10. Як Угода ТРІПС регулює мінімальні стандарти охорони інтелектуальної власності?

11. Які механізми використовуються для захисту прав інтелектуальної власності на міжнародному рівні?

12. Як відбувається вирішення спорів через міжнародний арбітраж у сфері інтелектуальної власності?

13. Які основні загрози міжнародному правовому регулюванню інтелектуальної власності?

14. Чому боротьба з піратством і контрафакцією є актуальною проблемою для міжнародної спільноти?

15. Яку роль відіграє WIPO у міжнародному регулюванні інтелектуальної власності?

16. Які основні завдання WIPO у сфері розвитку інтелектуальної власності?

17. Які міжнародні договори адмініструє WIPO?

18. Як WIPO вирішує міжнародні спори у сфері інтелектуальної власності?

19. Як цифрова трансформація впливає на міжнародно-правову охорону інтелектуальної власності?

20. Які перспективи розвитку міжнародного регулювання інтелектуальної власності у найближчі десятиліття?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

I. Тестові завдання (закриті питання з варіантами відповідей)

1. Який міжнародний договір регулює охорону авторського права?

- a) Паризька конвенція
- b) Бернська конвенція
- c) Угода ТРІПС
- d) Мадридська система

2. Яка максимальна тривалість дії авторських прав на літературні твори в Україні?

- a) 50 років
- b) 70 років
- c) 100 років
- d) Безстроково

3. Яка система використовується для міжнародної реєстрації товарних знаків?

- a) Лісабонська угода
- b) Римська конвенція
- c) Мадридська система
- d) Гаазька система

4. Який об'єкт НЕ підпадає під охорону авторського права?

- a) Програмне забезпечення
- b) Винахід
- c) Живопис
- d) Музичний твір

5. Що є основним критерієм патентоспроможності винаходу?

- a) Економічна цінність
- b) Винахідницький рівень
- c) Доступність для публіки
- d) Експериментальна перевірка

6. Яке з наведених тверджень є правильним щодо авторського права?

- a) Авторське право діє лише за умови реєстрації твору.
- b) Авторське право охороняє ідеї, а не їх вираження.
- c) Авторське право є безстроковим.
- d) Авторське право поширюється тільки на наукові твори.

7. Що є об'єктом патентного права?

- a) Літературні твори
- b) Програмне забезпечення
- c) Винаходи, корисні моделі, промислові зразки
- d) Товарні знаки

8. Який строк дії патенту на винахід в Україні?

- a) 10 років
- b) 15 років
- c) 20 років
- d) 25 років

9. Який міжнародний договір встановлює мінімальні стандарти охорони прав інтелектуальної власності у країнах-членах СОТ?

- a) Бернська конвенція
- b) Паризька конвенція
- c) Угода ТРІПС
- d) Договір про патентну кооперацію (РСТ)

10. Які права належать до особистих немайнових прав автора?

- a) Право на отримання роялті
- b) Право на відчуження твору
- c) Право авторства, право на ім'я
- d) Право на передачу прав спадкоємцям

11. Що означає принцип територіальності у сфері інтелектуальної власності?

- a) Права на інтелектуальну власність захищаються лише в межах певної країни
- b) Інтелектуальна власність може охоронятися в будь-якій країні світу
- c) Всі авторські права діють без обмежень у часі
- d) Власник патенту може використовувати винахід у будь-якій країні без обмежень

12. Які об'єкти можуть бути зареєстровані за Мадридською системою?

- a) Винаходи
- b) Товарні знаки
- c) Літературні твори
- d) Промислові зразки

13. Що є обов'язковою умовою патентоспроможності винаходу?

- a) Він має бути доступним для широкого загалу
- b) Він має бути новим, мати винахідницький рівень та бути промислово придатним
- c) Він має приносити фінансовий прибуток
- d) Його має бути розміщено в науковій публікації

14. Яка організація займається міжнародною охороною інтелектуальної власності?

- a) ООН
- b) Європейський Союз
- c) Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO)
- d) Міжнародний валютний фонд (IMF)

15. Яка мінімальна тривалість охорони авторських прав згідно з Бернською конвенцією?

- a) 20 років після смерті автора
- b) 50 років після смерті автора
- c) 70 років після смерті автора
- d) 100 років після смерті автора

16. Яке поняття використовується для позначення нематеріальних об'єктів, що підлягають правовій охороні?

- a) Інтелектуальна власність
- b) Промислова власність
- c) Матеріальна власність
- d) Торговельна марка

17. Що таке франчайзинг?

- a) Передача прав на використання товарного знака та бізнес-моделі
- b) Придбання інтелектуальної власності

- c) Передача виключних майнових прав
- d) Патентування товарного знака

18. Що регулює Гаазька система?

- a) Реєстрацію товарних знаків
- b) Захист прав авторів
- c) Міжнародну реєстрацію промислових зразків
- d) Захист фонограм та відеозаписів

19. Що є основною функцією товарного знака?

- a) Захист ноу-хау
- b) Ідентифікація товарів або послуг виробника
- c) Регулювання ліцензійних договорів
- d) Захист від патентного тролінгу

20. Яке поняття означає незаконне використання чужого твору без дозволу правовласника?

- a) Ліцензування
- b) Контрафакція
- c) Трансфер технологій
- d) Комерційна тасмниця

21. Яке значення має Патентна коопераційна угода (РСТ)?

- a) Спрощує подання патентної заявки для охорони винаходу в різних країнах
- b) Регулює взаємовідносини між авторами та видавцями
- c) Встановлює стандарти ліцензування програмного забезпечення
- d) Визначає правила користування товарними знаками

22. Який договір регулює охорону прав виконавців і виробників фонограм?

- a) Бернська конвенція
- b) Римська конвенція
- c) Угода ТРІПС
- d) Паризька конвенція

23. Що таке комерційна тасмниця?

- a) Відкриті патенти
- b) Конфіденційна інформація, що має комерційну цінність

с) Літературні твори

д) Винаходи, що стали загальнодоступними

24. Які об'єкти інтелектуальної власності охороняються патентним правом?

а) Літературні твори та музика

б) Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

с) Товарні знаки

д) Бази даних

25. Що таке географічне зазначення?

а) Опис місцевості, де працює підприємство

б) Спосіб реєстрації авторського права

с) Позначення походження товару, що має особливу якість завдяки географічному розташуванню

д) Види торговельних марок

II. Аналітичні завдання (написання відповідей, аналіз правових норм)

1. Проаналізуйте принципи інтелектуальної власності та наведіть приклади їхнього застосування у національному законодавстві.

2. Порівняйте регулювання авторського права в Україні та Європейському Союзі.

3. Дослідіть правову природу ноу-хау: як забезпечується його захист у національному та міжнародному праві?

4. Які ризики виникають у сфері цифрових прав управління (DRM), та як вони впливають на власників авторських прав і користувачів?

5. Оцініть ефективність міжнародних механізмів боротьби з піратством і контрафакцією.

III. Практичні завдання (розв'язання кейсів, робота з документами)

1. Ознайомтеся з текстом Бернської конвенції та підготуйте аналіз її ключових положень.

2. Складіть договір про передачу виключних прав на винахід.

3. Розробіть ліцензійний договір на використання програмного забезпечення.

4. Проаналізуйте судову практику щодо порушення прав на товарні знаки в Україні.

5. Визначте, які заходи можна застосувати до власника вебсайту, який розміщує піратський контент.

IV. Порівняльні завдання (зіставлення правових норм, аналіз відмінностей)

1. Порівняйте охорону інтелектуальної власності у США та ЄС: ключові відмінності та спільні риси.

2. Дослідіть особливості правового регулювання комерційної таємниці в Україні та Китаї.

3. Як відрізняється правова охорона патентів у національних системах США, ЄС та України?

4. Порівняйте підходи до захисту прав на генетичні модифікації у США та країнах Європейського Союзу.

5. Розгляньте систему авторського права у Японії та Україні: в чому полягають ключові відмінності?

V. Дослідницькі завдання (робота з джерелами, правовими актами, міжнародними договорами)

1. Дослідіть роль WIPO у сучасній системі міжнародного правового регулювання інтелектуальної власності.

2. Як працює механізм патентної кооперації (РСТ) та які його переваги?

3. Вивчіть механізми розв'язання міжнародних спорів у сфері інтелектуальної власності.

4. Проаналізуйте, як штучний інтелект змінює правові підходи до охорони інтелектуальної власності.

5. Розгляньте особливості патентування штучного інтелекту: які країни вже дозволяють видавати патенти на роботи, створені нейромережами?

VI. Моделювання ситуацій, створення проектів

1. Розробіть власний товарний знак та поясніть, які критерії його унікальності ви використали.
2. Підготуйте відеопрезентацію про механізми міжнародного захисту інтелектуальної власності.
3. Розробіть кампанію з підвищення обізнаності про захист авторського права у соціальних мережах.
4. Напишіть есе на тему: «Майбутнє інтелектуальної власності у світі цифрових технологій».
5. Створіть інформаційний буклет для підприємців про захист патентних прав та комерційної таємниці.

VII. Групові завдання

1. Проведіть судове моделювання спору про незаконне використання товарного знака.
2. Підготуйте колективну аналітичну доповідь про тенденції розвитку міжнародного регулювання інтелектуальної власності.
3. Виконайте SWOT-аналіз охорони патентного права в Україні.
4. Розробіть бізнес-стратегію компанії, яка комерціалізує права інтелектуальної власності.
5. Проведіть дебати на тему: «Чи потрібно запроваджувати глобальну базу даних авторських прав?».

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Розвиток права інтелектуальної власності: від Античності до сучасності
2. Принципи права інтелектуальної власності у глобальному правовому просторі
3. Вплив цифрової трансформації на систему охорони інтелектуальної власності
4. Порівняльний аналіз охорони інтелектуальної власності в ЄС та США
5. Інтелектуальна власність як стратегічний ресурс держави
6. Авторське право у сфері штучного інтелекту: хто є справжнім автором?
7. Проблеми захисту авторських прав у цифровому середовищі: піратство та DRM
8. Оригінальність у праві інтелектуальної власності: коли твір стає об'єктом охорони?
9. Співвідношення авторського права та свободи слова в Інтернеті
10. Суміжні права: охорона прав виконавців, виробників фонограм та мовників
11. Патентні війни у сфері ІТ та фармацевтики: аналіз гучних судових справ
12. Проблема "патентних тролів": правовий статус і вплив на інновації
13. Особливості патентування біотехнологій: правові аспекти генної інженерії
14. Чи можна запатентувати життя? Дискусії навколо патентування ДНК та клітин
15. Відкриті патенти як альтернатива традиційній патентній системі
16. Відмінність товарних знаків, брендів та доменних імен: правові аспекти
17. Міжнародний захист товарних знаків: Мадридська система та її ефективність

18. Спірні товарні знаки: коли бренди стають предметом міжнародних судових процесів

19. Чи можна запатентувати запахи та звуки? Правове регулювання нетрадиційних товарних знаків

20. Конфлікти між доменними іменами та торговельними марками: механізми врегулювання спорів

21. NFT та авторське право: як цифрові активи змінюють правове регулювання?

22. Захист цифрового контенту та проблема незаконного копіювання в Інтернеті

23. Штучний інтелект як суб'єкт чи об'єкт права інтелектуальної власності?

24. Блокчейн як засіб захисту прав інтелектуальної власності: перспективи використання

26. Роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO) у формуванні міжнародних стандартів

27. Гармонізація національних законодавств у сфері інтелектуальної власності: проблеми та перспективи

28. Проблема піратства та контрафакції у міжнародному праві

31. Ліцензійні договори у сфері інтелектуальної власності: механізми регулювання

32. Франчайзинг як засіб комерціалізації інтелектуальної власності

33. Комерційна таємниця: правові механізми захисту ноу-хау

34. Географічні зазначення як елемент брендингу національних товарів

35. Персональні дані як об'єкт інтелектуальної власності: правові аспекти

36. Кіберспорт і авторське право: хто володіє правами на віртуальні події?

37. Інтелектуальна власність у віртуальній реальності: чи готові ми до майбутнього?

38. Чи може бути «інтелектуальна власність без прав»? Концепція Creative Commons

ЗАПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ЗАЛІК

1. Поняття та значення інтелектуальної власності
2. Система права інтелектуальної власності.
3. Об'єкти права інтелектуальної власності та їх класифікація.
4. Правова охорона інтелектуальної власності
5. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності
6. Національне правове регулювання інтелектуальної власності
7. Захист прав інтелектуальної власності
8. Інтелектуальна власність у цифровому середовищі
9. Значення інтелектуальної власності у сучасній економіці
10. Поняття та значення авторського права
11. Основні принципи авторського права
12. Об'єкти авторського права
13. Суб'єкти авторського права
14. Права авторів. Особисті немайнові права.
15. Права авторів. Майнові права.
16. Строки правової охорони авторського права
17. Форми використання авторських творів
18. Порухення авторських прав та їх захист
19. Авторське право у глобалізованому світі
20. Поняття та значення суміжних прав
21. Основні принципи суміжних прав
22. Об'єкти суміжних прав
23. Суб'єкти суміжних прав
24. Права суб'єктів суміжних прав
25. Строки правової охорони суміжних прав
26. Використання суміжних прав
27. Роль суміжних прав у сучасній економіці та медіаіндустрії
28. Поняття та значення патентного права
29. Основні принципи патентного права
30. Об'єкти патентного права

31. Винаходи. Відмінність корисної моделі від винаходу.
32. Корисні моделі. Відмінність корисної моделі від винаходу.
33. Промислові зразки.
34. Промислові зразки як елементи дизайну та візуальної ідентифікації продукції.
35. Суб'єкти патентного права
36. Права патентовласника
37. Строки правової охорони
38. Процедура отримання патенту
39. Порухення патентних прав. Методи захисту патентних прав
40. Роль патентного права в сучасній економіці. Виклики патентної системи у ХХІ столітті
41. Поняття та значення правових засобів індивідуалізації
42. Об'єкти інтелектуальної власності у сфері комерційних позначень. Функції комерційних позначень
43. Товарні знаки (торговельні марки)
44. Комерційне найменування
45. Географічні зазначення походження товарів
46. Порухення прав на комерційні позначення. Методи захисту прав на комерційні позначення
47. Роль засобів індивідуалізації у сучасній економіці (Брендинг. Франчайзинг. Комерціалізація прав на товарні знаки)
48. Поняття та значення нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності
49. Основні категорії нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності
50. Практичне застосування прав на нетрадиційні об'єкти
51. Біотехнології у фармацевтиці та сільському господарстві.
52. Використання штучного інтелекту у творчості.
53. Правові аспекти NFT у мистецтві та бізнесі.
54. Наукове відкриття як об'єкт інтелектуальної власності

55. Правова охорона топографій інтегральних мікросхем (ІМС)
56. Раціоналізаторська пропозиція як об'єкт правової охорони
57. Селекційні досягнення як об'єкт інтелектуальної власності
58. Поняття комерційної таємниці. Механізми захисту комерційної таємниці
59. Поняття та загальна характеристика договірних відносин у сфері інтелектуальної власності
60. Види договорів у сфері інтелектуальної власності
61. Ліцензійні договори у сфері інтелектуальної власності
62. Договір про передачу виключних прав
63. Договір франчайзингу
64. Особливості договірного регулювання у цифровому середовищі
65. Проблеми договірного регулювання у сфері інтелектуальної власності
66. Поняття та значення міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності
67. Основні принципи міжнародної охорони інтелектуальної власності
68. Міжнародні договори у сфері охорони інтелектуальної власності
69. Механізми міжнародного захисту прав інтелектуальної власності
70. Проблеми міжнародно-правового регулювання інтелектуальної власності
71. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO)
72. Основні завдання WIPO. Роль WIPO у вирішенні

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 2003. № 40. Ст. 356.

3. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р. із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 1992. № 16. Ст. 204.

4. Господарський процесуальний кодекс України у ред. Закону України від 21 червня 2001 р. № 2539–III із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 2001. №36. Ст. 188.

5. Про зовнішньо-економічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959–XII із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради Української РСР. 1991. № 29. Ст. 377.

6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560– XII із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 1991. № 47. Ст. 646.

7. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657–XII із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.

8. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 р. № 3322–XII із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 1993. № 33. Ст. 345.

9. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України в ред. від 1 червня 2000 р. № 2188–III із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 2001. № 8. Ст. 37.

10. Про авторське право і суміжні права: в ред. Закону України від 11 липня 2001 р. № 2627–III із змінами і доп. Відом. Верхов. Ради України. 2001. № 43. Ст. 214.

11. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3699–XII із змінами і доп. Відом. Верх. Ради України. 1994. № 7. Ст. 34.

12. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688–XII із змінами і доп. Відом. Верх. Ради України. 1994. № 7. Ст. 34. 47

13. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 05 листопада 1997 р. № 621/97 із змінами і доп. Відом. Верх. Ради України. 1998. № 8. Ст. 28.

14. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16 червня 1999 р. № 752–14 із змінами і доп. Відом. Верх. Ради України. 1999. № 32. Ст. 267.

15. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 17 січня 2002 р. № 2986–III із змінами і доп. Оф. вісник України. 2002. № 7. Ст. 278 .

16. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів і фонограм: Закон України від 23 березня 2000 р. № 1587–III із змінами і доп. Відом. Верх. Ради України. 2000. № 56. Ст. 46.

17. Про племінне тваринництво: Закон України в ред. від 21 грудня 1999 р. із змінами і доп. Відом. Верх. Ради України. 2000. № 6. Ст. 37.

18. Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин: Закон України від 02 червня 1995 р. № 209/95–ВР. Відом. Верх. Ради України. 1995. № 22. Ст. 168.

19. Про ратифікацію Договору про закони щодо товарних знаків: Закон України від 13 жовтня 1995р. № 380/95–ВР. Відом. Верх. Ради України. 1995. № 37. Ст. 281.

1. METAMORPHOSIS OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS PROTECTION IN THE EUROPEAN UNION. *Economic journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*. 4, 28 (Jan. 2022), 16–24.

2. Бисага Ю. М. Штучний інтелект та авторські і суміжні права/ Ю. М. Бисага, Д. М. Белов, В. В. Заборовський // Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право / голов. ред. Ю. М. Бисага – Ужгород, 2023. –Т.2. Вип. 76. – С. 299-304.

3. Бойко І.Й. Тенденції розвитку права інтелектуальної власності України в контексті Угоди про асоціацію. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. № 5 (40). С. 22-25 URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v5_2021/5.pdf

4. Борщевська Н., Нос О. Розвиток цифрового мистецтва як сучасного способу монетизації мистецтва та захисту авторських прав. Актуальні проблеми сучасного дизайну. Київський національний університет технологій та дизайну. 2021. С. 320–323

5. Бугаєць А. С. Право інтелектуальної власності на твори, створені штучним інтелектом: перспективи міжнародно-правового та національного регулювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024: Том 2 № 86. https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/320200?utm_source

6. Возняковська К. А. Захист права інтелектуальної власності в господарських судах України: ефективні стратегії для бізнесу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 6.

7. Возняковська К.А. Особливості удосконалення господарських та цивільно-правових договорів у воєнний час. Юридичний вісник. 2024, № 3. http://yurvisnyk.in.ua/v3_2024/7.pdf

8. Возняковська К.А., Факас І.Б., Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б. Цивільне право: навч.метод. посіб-ник для здобувач. передвищої освіти ступеня «фаховий молодший бакалавр»/ Возняковська К.А., Факас І.Б., Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б., Чернівці, 2024. 99 с.

9. Гецько В.В. Європейські підходи до захисту "trade dress" та можливість їх впровадження в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021.

Випуск 64. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/08/21-1.pdf>.

10. Дзюба Т. В. Роль державного управління у формуванні конкурентоспроможного середовища для фармацевтичних підприємств. *Efficiency of public administration*. 2023. № 74/75. С. 21–25. URL: <https://doi.org/10.36930/507403>

11. Зеров К. О. Огляд теоретичних підходів щодо правової охорони об'єктів, згенерованих системами штучного інтелекту у сфері авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 6. С. 25–37.

12. Ізбаш О. О. Інтелектуальна власність у цифровому просторі. *Інформація і право*. 2021. 3 (38). С. 82–89.

13. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.

14. Інтелектуальна власність: підручник / Л. М. Попова., А. В. Хромов, І. В. Шуба. Харків: «Федорко», 2021. 262 с.

15. Капітаненко Н. П. Адміністративно-правове регулювання у сфері реалізації права інтелектуальної власності: стан, проблеми, перспективи : монографія. Одеса : Гельветика, 2021. 412 с.

16. Кметик-Подубінська Х.І. Експертиза об'єктів авторського права. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: реалії та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Львів. 2021. ЛНДІСЕ Мінюст України. С. 129-133

17. Коваль І.Ф., Захарченко А.М. Межі суддівського розсуду у сфері застосування способів захисту прав інтелектуальної власності. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. (Січ

2025), 183-192. DOI:<https://doi.org/10.31558/2786-5835.2024.2.19>.

18. Комарницька І.І., Буцяк М.М. загальні положення права інтелектуальної власності в Україні. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023, № 5, С. 224-229.

19. Кондратюк С.В. Зловживання патентними правами налікарські засоби: проблема практики вічного озеленення патентів. "Актуальні проблеми інтелектуального, інформаційного та інтернет-права": матеріали сьомої Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 25 травня 2023 року). 2023. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/Zbirnyk_7_Lviv_IPconference.pdf#page=103.

20. Контрактне право: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання; галузь знань – 08 «Право», спеціальність – 081 «Право» / В. П. Попелюк, К. А. Возняковська, О.Р. Гофман, В. В. Добровольська. Одеса, 2021. 137 с.

21. Коротюк О. В. Право інтелектуальної власності. Науково-практичний коментар до книги IV Цивільного кодексу України. К.: ОВК, 2022. 340 с.

22. Косач І., Бабич Р. Механізми антикризового державного управління розвитком фармацевтичної галузі в контексті інноваційних пріоритетів реформування сфери охорони здоров'я. Успіхи і досягнення у науці. 2024. № 8(8). URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-8\(8\)-381-390](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-8(8)-381-390)

23. Косович В.М. Проєкт Закону України «Про авторське право і суміжні права»: юридико-технічний аналіз. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. 228 № 5 (40). С. 26-31. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v5_2021/6.pdf

24. Косяченко К.Е. Зміст та особливості правового регулювання і реалізації права інтелектуальної власності в

контексті цивільно-правових відносин. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 118–121.

25. Леонтєва Л.В. Види юридичної відповідальності за порушення права інтелектуальної власності. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 5. С. 189–191.

26. Лісовий А. К. Запобігання порушенням авторського права в мережі Інтернет. Дис... 2021. 256 с.

27. Лубчук О.Д. Плагіат як різновид порушень прав інтелектуальної власності на кінематографічний твір. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Випуск 3(38). С. 31–34.

28. Мазуренко С.В. Правова охорона творів архітектури: міжнародний довід. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2021. №4. С.52-58. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/253822/251104>

29. Моїсєнко Т. Є., Корогодова О. О., Черненко Н. О., Глущенко Я. І. Теоретичні аспекти та економічна сутність поняття права інтелектуальної власності. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2021, № 19. С.14-19.

30. Найденко О. Є. Митні правила захисту інтелектуальної власності в Україні / О. Є. Найденко, К. М. Азізова, Д. М. Островський. Інфраструктура ринку. Електронний науково-практичний журнал. Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 60. С. 13-20.

31. Некіт К. Г. Право приватної власності в інформаційному суспільстві: теорія і практика : монографія. Одеса : Гельветика, 2021. 554 с.

32. Піхурець О.В., Піхурець А.О. Доктринальні підходи до визначення змісту права інтелектуальної власності. Право і безпека. 2021.№2 (81). С.33-41 URL: <https://oaji.net/articles/2021/2258-1636461975.pdf>

33. Потапенко А. В. Визначення судом ефективного способу захисту приватного права та інтересу, який не суперечить закону: дисертація на здобуття ступеня доктора

філософії за спец. 081 Право; Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака. 2021. 255 с.

34. Право інтелектуальної власності в практиці касаційного суду» (2024 рік). Презентація, яка аналізує тлумачення статті 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та інші аспекти судової практики у сфері інтелектуальної власності. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2024_prezent/Prezent_Pravo_IV_v_kas_prakt.pdf?utm_source=chatgpt.com

35. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку. Bohdan Books, 2023. 664 с.

36. Семенюк О.С. Складні об'єкти права інтелектуальної власності: дис..на здоб. наук. ступ. к.ю.н. Одеса. 2021. 218 с. URL: http://old.univer.km.ua/doc/specvt/diss_Semeniuk.pdf

37. Стрельник В. В. Захист права інтелектуальної власності в сучасних умовах/ В. В. Стрельник, А. В. Калита, А. Ю. Тарасенко. Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право / голов. ред. Ю. М. Бисага – Ужгород, 2023. Т. 1. Вип. 79. С. 249-253.

38. Тарасенко Л. NFT — новітній цифровий об'єкт авторського права чи форма вираження твору. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022. № 2. С.90-97.

39. Фролов, М. М. (2025). Особливості захисту інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі України. *Академічні візії*, (39). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1632>

40. Цивільне право: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання; галузь знань – 08 «Право», спеціальність – 081 «Право» / К. А. Возняковська, О.І. Сафончик, Д.А. Біленець, К.М. Глиняна, Чернівці, 2024. 140 с.

41. Цимбалюк О. Проблемні питання охорони і захисту прав інтелектуальної власності щодо лікарських засобів. Молодий вчений. 2021. № 2 (90). С. 21–24.

42. Чуницька, І., Бондарук, О. СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ. *Економіка та суспільство*, 202). (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-55>

43. Шабалін А. Про питання кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021. Вип. 6. С. 74 – 81.

44. Якубівський І.Є. Договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності: основні напрями рекодифікації. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/07/Zbirnyk-tez-konferentsii-2024.pdf#page=114>

45. Якубівський І.Є. Об'єкти права інтелектуальної власності з позиції рекодифікації цивільного законодавства України. Актуальні проблеми правознавства. 2021. № 26. Т. 2. С. 162-170. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1222>

46. Ярошевська Т. В. Удосконалення законодавства України у сфері охорони прав на винаходи. Розвиток громадянського суспільства як необхідна складова європейської інтеграції України. 2022. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-271-8-90>

Навчально-методичне видання

Возняковська К.А., Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б. Право інтелектуальної власності: навч.метод. посібник для здобувач. передвищої освіти ступеня «фаховий молодший бакалавр»/Возняковська К.А., Біленець Д.А., Тодорюк Д.Б., Чернівці, 2024. 56 с.

В авторській редакції

Підп. до друку 28.11.2024.

Формат 60х84/16. Папір офс. Гарнітура Times New Roman Cyr.

Друк офс. Ум. друк. арк. Обл.-вид. арк.

Тираж 100 пр. Ціна договірна